

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัย เรื่อง การพัฒนาดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบมุ่งพรรณนาปรากฏการณ์ (Descriptive Research) และการวิจัยแบบมุ่งอธิบายการเกิดขึ้นของปรากฏการณ์ (Explanatory Research) ได้ดำเนินการวิจัยโดยใช้วิธีการวิจัยในเชิงปริมาณ (Quantitative Methodology) เป็นหลัก และใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Methodology) ร่วมเป็นวิธีการหนึ่งในขั้นตอนการค้นคว้า สืบเสาะหาตัวแปรอิสระ ที่คาดว่าจะน่าจะมีผลกระทบต่อการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตร ที่จะได้มาตรฐานตามที่กรมส่งเสริมสหกรณ์ และกรมตรวจบัญชีสหกรณ์กำหนด เพื่อนำมาสร้างเป็นข้อสมมติฐาน และกรอบแนวคิดเชิงทฤษฎีที่อธิบายปรากฏการณ์การดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตร ดังได้กล่าวไว้ในบทที่ 2 สำหรับวิธีการดำเนินการวิจัยในบทที่ 3 นี้ เป็นขั้นตอนการนำข้อสมมติฐานเชิงทฤษฎี (Theoretical Hypothesis) มานิยามให้เป็นตัวแปรเชิงปฏิบัติการ (Operational Variables) เพื่อนำไปสู่การสร้างเครื่องมือวัดค่าตัวแปรต่าง ๆ ตามสมมติฐาน แล้วนำเครื่องมือที่ได้ไปศึกษา พิสูจน์ ตรวจสอบความถูกต้องของข้อสมมติฐานเชิงทฤษฎีที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นกับข้อมูลจริงในพื้นที่ ซึ่งเป็นข้อมูลเชิงประจักษ์ (Empirical Data)

วิธีดำเนินการวิจัยมีขั้นตอน 3 ระยะดังต่อไปนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตร

ระยะที่ 2 สร้างรูปแบบการพัฒนาการดำเนินงานของสหกรณ์เกษตร

ระยะที่ 3 ทดลองใช้และประเมินผลรูปแบบการพัฒนาสหกรณ์การเกษตร

กรอบการดำเนินงานในการวิจัย

ระยะที่ 1

ระยะที่ 2

ระยะที่ 3

แผนภาพประกอบที่ 5 กรอบการดำเนินงานในการวิจัย

การดำเนินการในระยะที่ 1 ศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการดำเนินงานของสหกรณ์
การเกษตร ผู้วิจัยได้ศึกษารายละเอียด ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

1.1 ประชากร การวิจัยครั้งนี้มีหน่วยในการวิเคราะห์ (Unit of Analysis) เป็นสหกรณ์
ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ สหกรณ์การเกษตรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือทั้ง 19 จังหวัด
จำนวน 1,564 สหกรณ์ (กรมส่งเสริมสหกรณ์ <http://www.cpd.go.th> 21/1/2551)

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ สหกรณ์การเกษตรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือทั้ง 19
จังหวัด จำนวน 320 สหกรณ์ กระจายมากน้อยตามขนาดของประชากรในจังหวัดต่างๆ เพื่อให้มี
การกระจายของข้อมูล โดยมีขั้นตอนการได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่างดังต่อไปนี้

1) ผู้วิจัยได้ใช้สูตรการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรการคำนวณของ
ยามานะ (Taro Yamane . 1973 : 727) ดังนี้

$$\text{สูตร} \quad n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

n = ขนาดกลุ่มตัวอย่าง

N = จำนวนประชากร

e = ความคลาดเคลื่อนที่ยอมให้เกิดขึ้นได้ ในที่นี้กำหนดไว้ที่ .05
แทนค่าในสูตรได้ดังนี้

$$\begin{aligned} n &= \frac{1,564}{1 + 1,564(0.05)^2} \\ &= 318.83 \text{ ราย} \end{aligned}$$

จากการคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยการใส่สูตร ยามานะ ดังกล่าว ได้หน่วยตัวอย่าง
ประมาณ 319 ราย และเพื่อให้เป็นตัวเลขจำนวนคู่และเพื่อให้ง่ายต่อการจำแนก ผู้วิจัยได้กำหนด
เป็น จำนวนหน่วยตัวอย่าง 320 ราย และเพื่อให้การกระจายข้อมูลตามจังหวัดต่าง ๆ โดยใช้สูตร
ในการคำนวณ ดังนี้

$$\text{จำนวนหน่วยตัวอย่างในแต่ละจังหวัด} = \frac{\text{จำนวนสหกรณ์ในจังหวัดนั้น ๆ} \times 320}{1,564}$$

จากการคำนวณจำนวนหน่วยตัวอย่าง จำแนกตามจังหวัดต่างๆ สามารถแสดง
รายละเอียดไว้ ตารางที่ 2
ตารางที่ 2 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างแยกจำนวนตามจังหวัด

ที่	จังหวัด	จำนวนประชากร	จำนวนตัวอย่าง
1.	เลย	87	18
2.	หนองคาย	104	21
3.	หนองบัวลำภู	35	7
4.	อุดรธานี	76	15
5.	กาฬสินธุ์	83	17
6.	นครพนม	55	11
7.	มุกดาหาร	32	7
8.	สกลนคร	32	18
9.	ขอนแก่น	132	27
10.	มหาสารคาม	103	21
11.	ร้อยเอ็ด	90	18
12.	ชัยภูมิ	79	16
13.	นครราชสีมา	128	26
14.	บุรีรัมย์	103	21
15.	สุรินทร์	103	21
16.	ยโสธร	53	11
17.	ศรีสะเกษ	73	15
18.	อำนาจเจริญ	34	7
19.	อุบลราชธานี	112	23
รวม		1,564	320

2) ใช้การสุ่มตามระดับชั้น (Stratified Random Sampling) โดยรวบรวมรายชื่อของสหกรณ์ในแต่ละจังหวัด แบ่งตามผลการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตร เป็น 2 ประเภท คือ ประเภทแรก เป็นสหกรณ์ที่ได้มาตรฐานตามประกาศของกรมส่งเสริมสหกรณ์ (ภาคผนวก ก.) และได้มาตรฐานการควบคุมภายในของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ในระดับดีถึงดีมาก (ภาคผนวก ข.) ประเภทที่สอง เป็นสหกรณ์ที่ไม่ได้มาตรฐานตามที่กำหนดไว้ดังกล่าว โดยแบ่งจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งสองประเภทให้เท่ากันหรือใกล้เคียงกัน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย (Research Instrument)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaire) ที่สร้างขึ้นตามแนวทางของวัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ จากสหกรณ์ ซึ่งแบบสอบถามได้สอบถามตามตัวแปรต่าง ๆ ดังนี้

ด้านผลการดำเนินการของสหกรณ์การเกษตร ตามข้อมูลทั่วไป การจัดชั้นมาตรฐานสหกรณ์การเกษตรของกรมส่งเสริมสหกรณ์ ซึ่งประกาศไว้ใน วันที่ 13 ธันวาคม 2545 และกำหนดมาตรฐานของสหกรณ์ ณ วันที่ 30 กันยายน พ.ศ. 2550 และตามการจัดชั้นคุณภาพการควบคุมภายในของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ที่กำหนดการจัดชั้น ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2550 โดยสหกรณ์ต้องอยู่ในระดับชั้นคุณภาพ ดี ถึง ดีมาก จึงจะถือว่าสหกรณ์ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน

และสอบถามตามตัวแปรอิสระ 7 ด้านดังนี้

1. ปัจจัยด้านคน สอบถามในเรื่องของจำนวนสมาชิก การฝึกอบรม สมาชิกที่เข้าร่วมประชุมใหญ่ ศักยภาพผู้จัดการสหกรณ์ ศักยภาพของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ คุณธรรมและจริยธรรม จากการรวบรวมรายละเอียดปัจจัยเกี่ยวกับตัวคนจะมีรายละเอียดดังกล่าวอยู่ 6 ปัจจัย ผู้วิจัยได้จัดทำแบบสอบถามแต่ละปัจจัย ดังนี้

1.1 จำนวนสมาชิกสหกรณ์ โดยไม่นับสมาชิกสมทบ เพราะสมาชิกสมทบเป็นเพียงสมาชิกสหกรณ์ที่มาใช้บริการด้านใดด้านหนึ่งเท่านั้น

1.2 ด้านการฝึกอบรมสอบถาม การให้การศึกษาอบรมของบุคลากรสหกรณ์ โดยจะสอบถามดังนี้

ในรอบปีที่ผ่านมาบุคลากรของสหกรณ์เคยได้รับการอบรมหลักสูตรต่าง ๆ หรือไม่

สมาชิก	จำนวน.....ครั้ง.....คน
คณะกรรมการดำเนินการ	จำนวน.....ครั้ง.....คน
พนักงานสหกรณ์	จำนวน.....ครั้ง.....คน

หมายเหตุ ให้นับซ้ำได้ในแต่ละหลักสูตร เช่น สมาชิก 1 คน อบรม 3 หลักสูตรให้นับ 3 คน

แล้วรวมจำนวนคนทั้งหมดที่เข้าอบรม

1.3 จำนวนสมาชิกที่เข้าร่วมประชุมใหญ่สามัญประจำปี สอบถามเป็นจำนวนสมาชิก หรือผู้แทนสมาชิกที่เข้าร่วมประชุมใหญ่ โดยจะถามเป็นจำนวนคน และเป็นร้อยละ ของสมาชิก หรือผู้แทนสมาชิกที่เข้าร่วมประชุม

1.4 ศักยภาพของผู้จัดการสหกรณ์สอบถามสหกรณ์ในเรื่องของผู้ปฏิบัติหน้าที่ ผู้จัดการสหกรณ์โดยให้ระดับคะแนนดังนี้

1.4.1 เป็นตำแหน่งผู้จัดการสหกรณ์	ได้คะแนน	3	คะแนน
1.4.2 เป็นตำแหน่งผู้ช่วยผู้จัดการ	ได้คะแนน	2	คะแนน
1.4.3 เป็นตำแหน่งกรรมการ	ได้คะแนน	1	คะแนน

สอบถามเกี่ยวกับระยะเวลาการปฏิบัติงานในหน้าที่ผู้จัดการ อัตราเงินเดือน การศึกษา การได้รับรางวัลในตำแหน่งผู้จัดการ และการผ่านการฝึกอบรม โดยกำหนดเกณฑ์ในการให้คะแนน ดังนี้

1. ทำหน้าที่ผู้จัดการ	1 – 5 ปี	ได้คะแนน	1	คะแนน
2. ทำหน้าที่ผู้จัดการ	6 – 10 ปี	ได้คะแนน	2	คะแนน
3. ทำหน้าที่ผู้จัดการ	11 ปีขึ้นไป	ได้คะแนน	3	คะแนน
4. อัตราเงินเดือนต่ำกว่า	10,000.00 บาท	ได้คะแนน	1	คะแนน
5. อัตราเงินเดือนต่ำกว่า	10,001 – 20,000. บาท	ได้คะแนน	2	คะแนน
6. อัตราเงินเดือนต่ำกว่า	20,001 ขึ้นไป	ได้คะแนน	3	คะแนน
7. การศึกษา	ต่ำกว่า ปริญญาตรี	ได้คะแนน	1	คะแนน
8. การศึกษาปริญญาตรี		ได้คะแนน	2	คะแนน
9. สูงกว่าปริญญาตรี		ได้คะแนน	3	คะแนน
10. การรับรางวัลในตำแหน่งผู้จัดการสหกรณ์	0 – 1	ได้คะแนน	1	คะแนน
11. การรับรางวัลในตำแหน่งผู้จัดการสหกรณ์	2 – 3	ได้คะแนน	2	คะแนน
12. การรับรางวัลในตำแหน่งผู้จัดการสหกรณ์	3 ปีขึ้นไป	ได้คะแนน	3	คะแนน
13. การฝึกอบรมด้านสหกรณ์	0-1 หลักสูตร	ได้คะแนน	1	คะแนน
14. การฝึกอบรมด้านสหกรณ์	2-3 หลักสูตร	ได้คะแนน	2	คะแนน
15. การฝึกอบรมด้านสหกรณ์	4 หลักสูตรขึ้นไป	ได้คะแนน	3	คะแนน

แล้วรวมคะแนนแต่ละด้าน รวมเป็นคะแนนปัจจัยศักยภาพของผู้จัดการสหกรณ์

1.5 ศักยภาพของคณะกรรมการสหกรณ์ สอบถามจากผลการศึกษาของคณะกรรมการ การได้รับรางวัลในการปฏิบัติงาน การฝึกอบรมของกรรมการอำนวยการ ซึ่งคณะกรรมการอำนวยการ ประกอบด้วย ประธาน รองประธาน เลขานุการ เหรัญญิก เป็นกรรมการที่ดูผลงานสหกรณ์อย่างใกล้ชิด และเป็นกรรมการที่สำคัญมากในการกำกับกรปฏิบัติงานของฝ่ายจัดการสหกรณ์ จำเป็นจะต้องมีความสำคัญและสามารถผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรต่าง ๆ ของสหกรณ์ โดยผู้วิจัยกำหนดหลักเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

การศึกษาของคณะกรรมการสหกรณ์ โดยสอบถามการให้คะแนนดังนี้

1. จบ ป. 4 จำนวน 100 %	ให้คะแนน 1	คะแนน
2. จบ ป. 4 มศ.5, ปวช.	ให้คะแนน 2	คะแนน
3. จบ ป. 4 มศ.5, ปวช., อนุปริญญา, ปริญญาตรีขึ้นไป	ให้คะแนน 3	คะแนน

คณะกรรมการของสหกรณ์ได้รับรางวัลในการปฏิบัติงานด้านสหกรณ์ดังนี้

1. ได้รับรางวัล 0-1 รางวัล	ได้คะแนน 1	คะแนน
2. ได้รับรางวัล 2-3 รางวัล	ได้คะแนน 2	คะแนน
3. ได้รับรางวัล 4 รางวัลขึ้นไป	ได้คะแนน 3	คะแนน

การฝึกอบรมของกรรมการอำนวยการ

คณะกรรมการอำนวยการของสหกรณ์ผ่านการอบรม 0-1 หลักสูตร ได้คะแนน 1 คะแนน
 คณะกรรมการอำนวยการของสหกรณ์ผ่านการอบรม 2-3 หลักสูตร ได้คะแนน 2 คะแนน
 คณะกรรมการอำนวยการของสหกรณ์ผ่านการอบรม 4 หลักสูตรขึ้นไป ได้คะแนน 3 คะแนน

รวมคะแนนทั้งหมด เป็นคะแนนปัจจัยด้านศักยภาพของกรรมการสหกรณ์

1.6 ในเรื่องของคุณธรรมและจริยธรรม สอบถามเกี่ยวกับเรื่องร้องเรียน การตั้งกรรมการสอบสวนการลงโทษ ซึ่งจะมีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานของสมาชิก กรรมการ และพนักงานสหกรณ์

2. ปัจจัยด้านเงินลงทุนของสหกรณ์ ผู้วิจัย สอบถามถึงทุนของสหกรณ์ได้มาจากแหล่งใดบ้าง ซึ่งจะมาจากทุนของสหกรณ์เอง ได้แก่ ทุนเรือนหุ้น ทุนสำรอง ทุนสะสมอื่นๆ นอกจากนี้ก็จะมีเงินรับฝากจากสมาชิก เงินกู้ยืม รวมทั้งเงินฝากของสหกรณ์อื่น และเงินอุดหนุนจากรัฐบาล

3. ปัจจัยด้านวัสดุอุปกรณ์สำนักงาน ผู้วิจัยสอบถามสารว่าด้วยอาคารสำนักงาน และอุปกรณ์สำนักงานที่สำคัญ โดยจะถามมูลค่าที่สร้าง หรือซื้อและอายุที่ใช้งาน และคำนวณหามูลค่าปัจจุบัน โดยสิ่งก่อสร้างจะคิดค่าเสื่อมราคา 5 % ต่อปี และอุปกรณ์สำนักงานคิดค่าเสื่อม 20% ต่อปี รวมมูลค่าทั้งหมดเป็นค่าของวัสดุอุปกรณ์สำนักงาน

4. ปัจจัยด้านการจัดการ ผู้วิจัยได้ออกแบบสอบถาม ตามที่ได้ศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยแบ่งหัวข้อในการสอบถามดังนี้

4.1 จำนวนพนักงานสหกรณ์ที่ให้บริการตามแผนกต่าง ๆ รวมจำนวน คน แล้วนำมาเฉลี่ยกับ จำนวนสมาชิกทั้งหมดของสหกรณ์ แล้วให้คะแนน โดยกำหนดหลักเกณฑ์ ดังนี้

4.1.1 สมาชิกสหกรณ์เฉลี่ยต่อพนักงาน 1 คน 1 – 100 ได้คะแนน 3 คะแนน

4.1.2 สมาชิกสหกรณ์เฉลี่ยต่อพนักงาน 1 คน 101 – 200 ได้คะแนน 2 คะแนน

4.1.3 สมาชิกสหกรณ์เฉลี่ยต่อพนักงาน 1 คน 201 ขึ้นไป ได้คะแนน 1 คะแนน

4.2 การควบคุมภายใน ผู้วิจัยสอบถามเกี่ยวกับการควบคุมภายในของสหกรณ์โดยการตรวจสอบกิจการของผู้ตรวจสอบกิจการในรอบปีมีจำนวนกี่ครั้ง มีการแต่งตั้งอนุกรรมการเข้าไปตรวจสอบกิจการของสหกรณ์กี่ครั้ง

4.3 การประชาสัมพันธ์ ในรอบ ปีบัญชี มีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารของสหกรณ์ ทางวาจา เอกสารเผยแพร่ หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ มีทั้งหมด

4.4 การวางแผน มีการจัดทำแผนปฏิบัติงานประจำปี แผนกลยุทธ์ มีทั้งหมดกี่ครั้ง

5. ปัจจัยด้านการตลาด ผู้วิจัยสอบถามการรวบรวมผลผลิตจากสมาชิกมาจำหน่าย กับปริมาณมูลค่าการจัดหาสินค้ามาจำหน่ายให้แก่สมาชิกสหกรณ์

6. ปัจจัยด้านเครื่องมือการตลาด ผู้วิจัยสอบถามเกี่ยวกับ รางข้าว รถบรรทุก รถตัก รถไถลานตาก ตลาดกลางประจำตำบล โรงเรียน โรงผสมอาหารสัตว์ จะถามจำนวนทั้งหมดมูลค่ารวมและอายุการใช้งาน เข้ามาคำนวณหาค่าปัจจุบัน โดยคิดเป็นสิ่งที่ก่อสร้าง จะคิดค่าเสื่อม 5 % ถ้าเป็นเครื่องจักรรถคิดค่าเสื่อม 20% แล้วนำมารวมจะได้ค่าของตัวแทนด้านอุปกรณ์การตลาด

7. ปัจจัยด้านสิ่งจูงใจ ผู้วิจัยสอบถามเกี่ยวกับ จำนวนเงินที่สมาชิก กรรมการ และพนักงานสหกรณ์ได้รับจากสหกรณ์ ดังนี้

7.1 การจ่ายเงินปันผล คิดจากจำนวนเงินที่จ่ายเป็นเงินปันผลตามหุ้น(ปีบัญชีล่าสุด) คิดเป็นร้อยละของทุนเรือนหุ้นที่ถือครบ 1 ปี ซึ่งจะจัดสรรจากกำไรสุทธิ

7.2 เงินเฉลี่ยคืน คิดจาก จำนวนเงินจัดสรรเป็นเงินเฉลี่ยคืนตามส่วนธุรกิจ(ปีบัญชีล่าสุด) ร้อยละของกำไรสุทธิ

7.3 เงิน โบนัสกรรมการและพนักงานสหกรณ์ คิดเป็นจำนวนเงินที่จัดสรรจากกำไรสุทธิเฉลี่ยต่อคณะกรรมการและพนักงานสหกรณ์ 1 คน

7.4 เงินสวัสดิการช่วยเหลือพนักงานสหกรณ์ เป็นสวัสดิการต่าง ๆ ในรอบ ปี เฉลี่ยต่อพนักงานสหกรณ์ 1 คน

7.5 เงินทุนช่วยเหลือสมาชิก ที่จ่ายให้สมาชิก และสาธารณประโยชน์ของสมาชิก สหกรณ์ ในรอบปี เฉลี่ยต่อสมาชิก 1 คน

7.6 เงินเดือนพนักงานสหกรณ์ที่จ่ายให้พนักงานสหกรณ์ในรอบปี เฉลี่ยต่อพนักงาน สหกรณ์ 1 คน

3. การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัย ได้สร้างเครื่องมือตามขั้นตอนดังนี้

3.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการสหกรณ์ แนวคิด ทฤษฎี ระเบียบ ข้อบังคับ กฎหมายสหกรณ์ ตลอดจนหลักการ วิธีการ อุดมการณ์สหกรณ์ และ งานด้านวิชาการต่าง ๆ ของกรมส่งเสริมสหกรณ์ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์และสันนิบาตสหกรณ์ แห่งประเทศไทย

3.2 ร่างแบบสอบถาม โดยอาศัยข้อมูลจากข้อ 3.1 ให้ครอบคลุมกรอบแนวคิดในการวิจัย เกี่ยวกับปัจจัยต่าง ๆ ที่จะมีผลกระทบต่อความสำเร็จในการส่งเสริมสหกรณ์สหกรณ์

3.3 นำร่างแบบสอบถาม เสนอคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ตรวจแก้ไข เสนอแนะ ปรับปรุง เพื่อความเหมาะสมและความถูกต้องของแบบสอบถาม

3.4 นำแบบสอบถามตามที่ปรับปรุงตามข้อ 3.3 เสนอผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน เพื่อ ตรวจสอบความถูกต้องด้าน โครงสร้างและเนื้อหา ภาษาการวิจัย ตรวจสอบความเหมาะสมด้าน สถิติ การวัดและประเมินผล ตรวจสอบความเหมาะสมด้านเนื้อหา ภาษา สถิติ การวัดและ ประเมินผล

3.5 นำแบบสอบถามตามที่ได้รับ การตรวจแก้ไขของผู้เชี่ยวชาญ ปรับปรุงแก้ไข แล้ว นำเสนอคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบพิจารณาอีกครั้ง

3.6 นำแบบสอบถามที่ได้รับการแก้ไขจากการแนะนำของคณะกรรมการควบคุม วิทยานิพนธ์ครั้งที่สอง แล้วมาปรับปรุงเป็นแบบสอบถามชิ้นใหม่ แล้วไปทดลองให้กับสหกรณ์ที่ ไม่ได้รับการคัดเลือกให้เป็นหน่วยตัวอย่าง จำนวน 40 สหกรณ์ หลังจากนั้นได้ปรับปรุง แบบสอบถามอีกครั้ง

3.7 การหาคุณภาพของเครื่องมือ ซึ่งเป็นแบบสอบถามตามข้อเท็จจริง (Facts) ของผู้ตอบแบบสอบถามในครั้งนี้ ไม่ใช่แบบวัดหรือแบบทดสอบ ผู้วิจัยจึงเน้นที่ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) โดยให้คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์และผู้ทรงคุณวุฒิเป็นผู้พิจารณาความสอดคล้องเที่ยงตรงระหว่างวัตถุประสงค์ของการวิจัยกับเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลที่ปรับปรุงแก้ไขจนสมบูรณ์แล้ว เครื่องมือวัดทุกฉบับ ได้ผ่านการพิจารณาด้านเนื้อหา ความหมาย และการใช้ภาษาจากผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจสอบความครอบคลุมตามโครงสร้างของเนื้อหา ความสอดคล้องของข้อคำถามกับขอบเขตของความรู้ที่กำหนดเป็นเป้าหมาย (Item Objective Congruence : IOC) โดยนำเครื่องมือที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญทางภาษาไทยทางสหกรณ์ และทางสถิติ จำนวน 3 ท่าน คือ

1.นางวิภาดา นามโสภา ครูชำนาญการ โรงเรียนบ้านหนองศาลา อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร ครุศาสตรบัณฑิต(ค.บ.) เอกภาษาไทย และศิลปศาสตรบัณฑิต(ศศ.ม.)ไทยคดีศึกษา

2. นางอรุณี เอกทัฬหี ผอ.กองแผนงาน กรมส่งเสริมสหกรณ์ วิทยาศาสตร์บัณฑิต(วท.บ.)เกษตรศาสตร์ และรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต(รป.ม.) การจัดการสำหรับนักบริหาร

3. นายอำพล จูมั่งมอ สถิติจังหวัดอุทัยธานี วิทยาศาสตร์บัณฑิต(วท.บ.) ภูมิศาสตร์ และประกาศนียบัตรชั้นสูงสถิติประยุกต์(NIDA) เทียบเท่าปริญญาโท

โดยผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่านพิจารณาลงความเห็นให้คะแนน ดังนี้

1. +1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นเป็นตัวแทนลักษณะเฉพาะกลุ่มพฤติกรรมนั้น
2. 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นเป็นตัวแทนลักษณะเฉพาะกลุ่มพฤติกรรมนั้นหรือไม่
3. -1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามไม่เป็นตัวแทนลักษณะเฉพาะกลุ่มพฤติกรรมนั้น

$$\text{สูตร } IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC หมายถึง ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อมูลคำถามกับลักษณะพฤติกรรม

$\sum R$ หมายถึง ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเนื้อหาทั้งหมด

N หมายถึง จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

จากนั้น คัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนี IOC มากกว่า 0.67 เพื่อนำเครื่องมือไปทดลองใช้ (Try-out) กับสหกรณ์จำนวน 40 สหกรณ์ ซึ่ง ไม่ได้เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย (รังสรรค์ ลิงเหลศ.

4 การเก็บรวบรวมข้อมูล (Data Collection Procedures)

4.1 ทำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ถึงสหกรณ์จังหวัด 19 จังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เพื่อขอความร่วมมือให้หน่วยส่งเสริมและพัฒนาสหกรณ์ ประสานงานสหกรณ์ให้ตอบแบบสอบถาม

4.2 ประสานงานสหกรณ์จังหวัด ทั้ง 19 จังหวัด ในการรวบรวมแบบสอบถาม

5 การวิเคราะห์ข้อมูล (Analysis of Data)

ข้อมูลที่ได้รวบรวมได้จะนำมาจัดหมวดหมู่ และบันทึกคะแนนแต่ละข้อแต่ละสหกรณ์ลงในแบบรหัส (Coding Form) หลังจากนั้นจึงนำไปวิเคราะห์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป เพื่อทดสอบสมมติฐานเชิงทฤษฎี หรือทฤษฎีชั่วคราวที่สร้างขึ้น วิเคราะห์โดยใช้สถิติอ้างอิง ได้แก่ การวิเคราะห์จำแนกประเภท (Discriminant Analysis) แบบเป็นขั้นตอน (Stepwise Method) และ สหสัมพันธ์แคนอนิคอล (Canonical Correlation Analysis)

5.1 การวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Method) เพื่ออธิบายโดยทั่วไปของตัวแปรอิสระของสหกรณ์ ข้อมูลสถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ความถี่ และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

5.2 สถิติวิเคราะห์ เพื่อทดสอบสมมติฐานในการวิจัยใช้การวิเคราะห์จำแนกประเภท (Discriminant Analysis) แบบเป็นขั้นตอน (Stepwise Method) และ สหสัมพันธ์แคนอนิคอล (Canonical Correlation Analysis) เพื่ออธิบายความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับความสำเร็จในการส่งเสริมสหกรณ์การเกษตร โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติ (Level of Significance) ที่ .05

การดำเนินการในระยะที่ 2 สร้างรูปแบบการพัฒนาการดำเนินงานของสหกรณ์
การเกษตร โดยมีขั้นตอนในการดำเนินการ ดังนี้

1. นำผลการวิเคราะห์มาจัดทำรูปแบบการพัฒนาการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตร

1.1 นำผลการวิเคราะห์มาจัดทำรูปแบบการพัฒนาสหกรณ์ ร่วมกับการประมวลความคิดเห็นจากประสบการณ์ตรง (The Critical Incident Technique) โดยเรียนเชิญผู้เชี่ยวชาญเฉพาะ
ด้านนโยบายและแผน ของกรมส่งเสริมสหกรณ์ ร่วมกับสหกรณ์จังหวัดในภาค
ตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 4 คน รวมเป็น 5 คน เพื่อรวบรวมความคิดเห็นในการพัฒนาสหกรณ์
การเกษตร นำมารวมกับผลการวิเคราะห์ที่ได้จากกลุ่มตัวอย่าง แล้วนำมากำหนดเป็นรูปแบบใน
การพัฒนาสหกรณ์

1.2 นำรูปแบบการพัฒนาสหกรณ์ที่จัดทำขึ้น จัดประชุมเชิงปฏิบัติการ โดยเน้นกับกลุ่มที่มี
มีส่วนร่วม (Focus Groups) กลุ่มเป้าหมาย ประกอบด้วย ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาสหกรณ์
การเกษตรในจังหวัดสกลนคร จำนวน 45 คน โดยได้มาจากส่วนราชการ 15 คน จากผู้บริหารใน
สหกรณ์การเกษตรคือคณะกรรมการดำเนินการในสหกรณ์ จำนวน 15 คน และจากฝ่ายจัดการสหกรณ์
จำนวน 15 คน โดยดำเนินการคัดเลือกแบบเจาะจงจากข้าราชการ คณะกรรมการและฝ่ายจัดการสหกรณ์
ที่เกี่ยวข้องในสหกรณ์การเกษตร ขนาดใหญ่ที่มีสมาชิกเกิน 1,000 คน 5 สหกรณ์ จากสหกรณ์
การเกษตร ขนาดกลางที่มีสมาชิกระหว่าง 500 – 1,000 คน 5 สหกรณ์ และจากสหกรณ์การเกษตร
ขนาดเล็กที่มีสมาชิกน้อยกว่า 500 คน 5 สหกรณ์ จัดประชุมเชิงปฏิบัติการ 1 วัน โดยให้แต่ละกลุ่ม
นั่งร่วมกันร่วมกันวิเคราะห์รูปแบบการพัฒนาสหกรณ์ที่ผู้วิจัยได้ทำขึ้น และนำเสนอผลการ
เสนอแนะของกลุ่มตัวเอง แล้วสรุปเป็นผลการอภิปรายทั้งหมด จัดปรับปรุงเป็นรูปแบบการพัฒนา
สหกรณ์การเกษตรที่สมบูรณ์ขึ้น สาเหตุที่ผู้วิจัยคัดเลือกสหกรณ์และจัดการประชุมเชิงวิชาการใน
จังหวัดสกลนครเนื่องจากผู้วิจัยดำรงตำแหน่งสหกรณ์จังหวัดสกลนครจะสามารถจัดการประชุม
และติดต่อประสานงานกับผู้ที่เกี่ยวข้องได้สะดวกขึ้น

การดำเนินการในระยะที่ 3 ทดลองใช้ และประเมินผลรูปแบบการพัฒนาสหกรณ์ การเกษตร

1. การทดลองใช้ และประเมินผลรูปแบบการพัฒนา สหกรณ์การเกษตร

1.1 นำรูปแบบการพัฒนาสหกรณ์การเกษตรที่ผู้วิจัยได้ปรับปรุงแล้ว นำไปทดลองกับสหกรณ์การเกษตรที่ไม่ผ่านมาตรฐานตามที่กรมส่งเสริมสหกรณ์ และ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ กำหนดและยินดีเข้าร่วมการทดลองจำนวน 32 สหกรณ์ กลุ่มตัวอย่างที่นำมาทดลองได้แก่ สหกรณ์การเกษตรที่ผู้วิจัยสุ่มอย่างง่ายโดยการจับฉลาก เพื่อทดลอง จำนวน 9 สหกรณ์ แบ่งเป็น สหกรณ์ขนาดใหญ่ (สมาชิก 1,000 คนขึ้นไป) 3 สหกรณ์ สหกรณ์ขนาดกลาง (สมาชิก 500 – 1,000 คน) 3 สหกรณ์ สหกรณ์ขนาดเล็ก (สมาชิกต่ำกว่า 500 คน) 3 สหกรณ์ สาเหตุที่คัดเลือกสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดสกลนครเนื่องจากผู้วิจัยดำรงตำแหน่งสหกรณ์จังหวัดสกลนคร เพื่อควบคุมผลการทดลองอย่างใกล้ชิด และสังเกตการณ์จากข้อมูลเชิงคุณภาพประกอบ โดยให้สหกรณ์จัดทำงบทดลอง งบดุล ก่อนทดลอง แล้วนำรูปแบบการพัฒนาฯ ทดลองเป็นเวลา 6 เดือน แล้วจัดทำงบทดลอง และงบดุล อีกครั้ง เป็นการเปรียบเทียบ

1.2 ทำการวิเคราะห์ความแปรปรวนหลายตัวแปรตามแบบวัดซ้ำ (Repeated Measure Multivariate Analysis of Variance : MANOVA) โดยนำผลจากการเก็บข้อมูลในงบทดลอง งบดุล ของทั้ง 9 สหกรณ์ เปรียบเทียบข้อมูลจากทรัพย์สิน ทุน เงินรับฝากจากสมาชิก ปริมาณธุรกิจ และรายรับของสหกรณ์ เปรียบเทียบกับข้อมูลก่อนการทดลอง

ระยะเวลาในการดำเนินการวิจัย

ระยะเวลาในการดำเนินการวิจัย มิถุนายน 2551 ถึง สิงหาคม 2552